

KOCHAM TEATR

SCENARIUSZE ZAJĘĆ

ZESZYT 41

TOVE JANSSON

PAMIĘTNIKI TATUSIA

MUMINKA

Szczecin

2014

Skład i opracowanie: Paweł Wójcik

Wydawca:
TEATR LALEK „PLECIUGA”
Pl. Teatralny 1
71-405 Szczecin
tel.: 91/44 55 100

Opieka merytoryczna - doradcy metodyczni Zachodniopomorskiego Centrum

Doskonalenia Nauczycieli w Szczecinie

www.zcdn.edu.pl

Szczecin, 2014

TEATR LALEK „PLECIUGA”

zaprasza widzów:

- na przedstawienia dla dzieci, młodzieży i dorosłych;
- do lektury gazetki teatralnej „Gabit”;
- na lekcje teatralne
- W trakcie 45 minutowego spotkania z aktorem po spektaklu można zapoznać się z niektórymi tajnikami jego pracy na scenie, zajrzeć w teatralne kulisy, zdobyć podstawową wiedzę o technikach lalkowych.
- na warsztaty teatralne dla grup zorganizowanych
 - Jeżeli chcecie poznać magiczny świat teatru, odkryć tajemnice warsztatu scenicznego, nauczyć się pracy z głosem i ciałem, zdobyć praktyczne umiejętności tworzenia lalek i elementów scenografii, zapraszamy.
 - Zainteresowanych nauczycieli przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych prosimy o kontakt telefoniczny (91/44 55 114) lub mailowy(educacja@pleciuga.pl) z Magdaleną Bogusławską.
- na warsztaty teatralne dla nauczycieli.

Zeszyty metodyczne dostępne są w Biurze Obsługi Widzów

www.pleciuga.pl
Teatr Lalek „Pleciuga”
pl. Teatralny 1
71- 405 Szczecin
tel./fax.: 91/ 433 58 04
91/44 55 114

TOVE JANSSON

PAMIĘTNIKI TATUSIA MUMINKA

Spis treści:

WSTĘP	4
TRANSPORT WODNY – BUDOWA STATKU. SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA UCZNIÓW KLASY II - III SZKOŁY PODSTAWOWEJ.....	5
PAMIĘTNIK, DIARIUSZ, DZIENNIK, CO TO JEST? SCENARIUSZ ZAJĘĆ ZINTEGROWANYCH DLA KLASY III SZKOŁY PODSTAWOWEJ .	11
NIEZWYKŁE MORSKIE OPOWIEŚCI, CZYLI... SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA KLAS 4-6 SZKOŁY PODSTAWOWEJ	15
PODRÓŻ DO PRZESZŁOŚCI. KONSPEKT LEKCJI JĘZYKA POLSKIEGO DLA KLASY PIERWSZEJ GIMNAZJUM	18

WSTĘP

Skąd się wzięły Muminki? W dzieciństwie Tove Jansson słuchała opowieści swojego wujka o pewnych zimnych trollach, które myszkowały w spiżarni. Stworki te zamieszkały na dobre w głowie młodej dziewczyny i stały się jej bliskimi przyjaciółmi. Pierwsze Muminki zupełnie nie przypominały tych, które znamy. Były bardziej podobne do Hatifnatów. Przez jakiś czas zmieniały się ich kolory i kształty, aż w końcu pisarka stworzyła wersję ostateczną i przedstawiła ją w książce *Małe trolle i duża powódź*.

Dzisiaj Muminki należą do jednych z najpopularniejszych bohaterów literatury dziecięcej. Znają je wszyscy, dorośli i dzieci. A jeśli ktoś jeszcze nie zdążył się z nimi zapoznać, ma ku temu świetną okazję – spektakl *Pamiętniki Tatusia Muminka* w Teatrze Lalek „Pleciuga”. W zapowiedzi tego przedstawienia możemy przeczytać:

"Pamiętniki Tatusia Muminka", sceniczna adaptacja jednego z tomów serii "Muminki" Tove Jansson, to zabawna, wzruszająca, chwilami pełna grozy i nieco melancholijna opowieść o minionej młodości, wielkich marzeniach, pierwszych przyjaźniach i poznawaniu świata. To także historia tworzenia się domu rodzinnego i hołd temu, co każdy z nas nosi w sobie i pielęgnuje: wspomnieniom.

Na pewno nikt się nie będzie nudził, oglądając ten spektakl. Oprócz wartkiej akcji i pełnych wzruszeń momentów, zachwyci nas też muzyka (żwawe szanty w wykonaniu aktorów) oraz lalki Muminków, które wyglądają jak wyjęte z czarno – białego telewizora.

Naprawdę warto pokazać tę sztukę dzieciom w różnym wieku – od przedszkola do gimnazjum. Mamy nadzieję, że propozycje scenariuszy zajęć zamieszczone w tym numerze Zeszytu *Kocham Teatr* będą inspiracją do twórczych działań i zachęcą Państwa do zaproszenia Muminków na ciekawą lekcję.

Lidia Wasilewska - nauczycielka języka polskiego

w Szkole Podstawowej nr 54 w Szczecinie

Pamiętnik	Blog
Podobieństwa:	
Różnice:	

- Na podstawie zebranych informacji uczniowie udowadniają, podając odpowiednie przykłady, że obejrzany spektakl zrealizowany na podstawie książki T. Jansson spełnia cechy pamiętnika. (4 min.)

Podsumowanie (2 min.)

- Uczniowie wyjaśniają, czego dowiedzieli się na lekcji.

Zadanie domowe (1 min.)

Na podstawie poznanych zasad zredaguj trzy kartki pamiętnika wybranej postaci spektaklu.

Opracowała **Anna Pawłowska**

Zebrane informacje zapisane zostają w tabelce (10 min.)

Pamiętnik	Dziennik
Podobieństwa:	
Różnice:	

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA UCZNIÓW KLASY II - III SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Blok tematyczny: „Rodzaje transportu”

Temat: Transport wodny – budowa statku.

Cele ogólne:

- rozbudzanie wyobraźni,
- rozwijanie umiejętności manualnych.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- wie, jak zachować się w teatrze i co to znaczy świat fikcyjny,
- wypowiada się samodzielnie na dany temat,
- wyodrębnia elementy scenografii, środków scenicznych,
- omawia treści zawarte w sztuce teatralnej,
- określa cechy charakteru bohaterów,
- wyodrębnia przebieg wydarzeń,
- omawia grę aktorów,
- wyodrębnia wskazane słowa podczas spektaklu,
- poznaje znaczenie słów: autokrata, wagabunda, barometr, sterówka, reling, wodowanie, kotwica,
- poznaje nowe słowa w języku angielskim,
- umie wymawiać, zapisać i stosować w praktyce nowopoznane słowa w języku angielskim,
- uzupełnia dorysowując brakujące elementy na rysunku,
- poprawnie przepisuje tekst,
- gra w gry dydaktyczne,

- wykonuje pracę plastyczno - techniczną korzystając ze swojej wyobraźni,
- rozwiązuje zadania tekstowe,
- potrafi współpracować w zespole,
- tworzy kartę z pamiętnika.

Metody:

- mini wykład,
- rozmowa kierowana.

Formy pracy:

- indywidualna,
- parami.

Materiały dydaktyczne:

- odpowiednio nacięta butelka pet 0,5 litra dla każdego dziecka – kadłub statku, patyczki do szaszłyków - maszty, serwetki – do oklejenia burt i wykonania bander, ściereczki do mycia naczyń z gąbki – żagle, tektura – podpórki do ustawienie statku mocowane klejem na gorąco, sznurek, nożyczki, płynny klej do smarowania pędzelkiem (magic, wikal), pędzelki, pojemniki na klej (wzór statku – zdjęcie w załączniku);
- zdjęcia lub rysunki przedstawiające: barometr, sterówkę, reling, wodowanie, kotwicę;
- powielony dla każdego dziecka rysunek jachtu lub statku, który posiada sterówkę. Dla każdego ucznia może być inny (www.kolorowankimalowanki.pl);
- karty ze słówkami: barometr - barometer, sterówka - wheelhouse, reling - bulwark, wodowanie - launch, kotwica – anchor;
- skserowana na kartach formatu A4 liniatura.

Słownictwo:

barometer, wheelhouse, bulwark, launch, anchor.

- Co było słabą stroną przedstawienia?
- O czym opowiadał spektakl?

Część właściwa (32 min.)

- Uczniowie podają przykłady, w jaki sposób można wrócić do przeszłości
- Burza mózgów:
Uczniowie do wyrazu PAMIĘTNIK dopisują skojarzenia (3 min.)
- Cechy pamiętnika – nauczyciel wspólnie z uczniami ustala, jakie cechy gatunkowe posiada dziennik: (5 min.)
 - pisany z perspektywy czasu
 - narracja 1 - osobowa
 - może zawierać daty
 - zapiski autentyczne
 - dystans do opisywanych przeżyć, refleksje
 - z racji zawodności pamięci, pewne fakty są opisywane pobieżnie, inne nieco bardziej szczegółowo
- Uczniowie otrzymują fragmenty blogów i dzienników. Na ich podstawie określają gatunek i cechy charakterystyczne tych form wypowiedzi. Wnioski zapisane na tablicy. (10 min.)
- Praca w grupach:

Na podstawie zebranych informacji uczniowie podają:

- gr. I – podobieństwa między dziennikiem a pamiętnikiem
- gr. II – różnice między dziennikiem a pamiętnikiem
- gr. III – podobieństwa między dziennikiem a blogiem
- gr. IV – różnice między dziennikiem a blogiem

KONSPEKT LEKCJI JĘZYKA POLSKIEGO DLA KLASY PIERWSZEJ GIMNAZJUM

Temat: Podróż do przeszłości.

Czas: 45 min.

Cele:

Uczeń:

- wypowiada się na temat najbardziej interesujących wątków, przytaczając odpowiednie argumenty
- zna cechy gatunkowe pamiętnika
- podaje podobieństwa i różnice między pamiętnikiem, dziennikiem i blogiem
- redaguje trzy kartki pamiętnika wybranej postaci przedstawienia

Metody: pogadanka, burza mózgów, ćwiczeniowa

Formy pracy: praca indywidualna uczniów, całej klasy oraz w grupach

Środki dydaktyczne: kartki formatu A4, fragmenty dzienników, pamiętników i blogów, skserowane tabelki

Części wstępna (10 min.)

- Sprawdzenie obecności i zadania domowego
- Rozmowa na temat obejrzanego przedstawienia („Pamiętniki Tatusia Muminka” w reż. L. Słabińskiej). Nauczyciel zadaje pytania, uczniowie swobodnie odpowiadają, dobierając odpowiednią argumentację:
 - Opowiedzcie o wrażeniach po obejrzanym spektaklu.
 - Co was szczególnie zaciekało? Który bohater szczególnie zwrócił waszą uwagę?
 - Które wątki podobały wam się najbardziej?

Przebieg zajęć:

1. Przed udaniem się na spektakl nauczyciel rozmawia z dziećmi na temat sztuki, którą mają obejrzeć. Wspólnie wyjaśniają znaczenie słów: autokrata oraz wagabunda, które wystąpią w spektaklu oraz czytają definicje (wszystkie zamieszczone definicje podają na podstawie Wikipedii):

- **autokracja** (gr. *autokratés*, samowładny, αὐτός sam + κρατέω rządzić) – system rządów sprawowany przez jedną osobę lub niewielką grupę osób, posiadającą nieograniczoną władzę, będącą poza jakąkolwiek kontrolą społeczną. Głównymi wyróżnikami autokratycznych systemów państwowych jest skoncentrowanie całej władzy państwowej w ręku jednostki bądź grupy, panującej za pomocą monolitycznie i hierarchicznie zorganizowanego aparatu nad społeczeństwem pozbawionym legalnych form wpływu na powoływanie i zmienianie rządzących oraz na programy i metody rządzenia.

- **wagabunda** (niem. Vagabund, franc. vagabond, łac. vagabundus[1]) – włóczęga, tramp, obieżyświat, powsinoga. Wędrowny śpiewak, poeta, aktor w średniowiecznych Niemczech, Francji i Anglii, często członek grupy teatralnej. Średniowieczny pieśniarz wędrowny, niekiedy aktor w wesołych widowiskach teatralnych[2] 1. Słownik PWN ↓, s. 1156. 2. Władysław Kopaliński ↓, s. 540.

2. Prowadzący prosi o zwrócenie uwagi na scenografię, użycie środków multimedialnych oraz zapamiętanie słów wyjaśnianych w spektaklu na zasadzie „stop klatki”.
3. Po obejrzeniu spektaklu nauczyciel rozmawia z dziećmi na temat użytych środków scenicznych (rekwizyty, dekoracje, muzyka, światła, środki multimedialne), ich znaczeniu i wpływie na odbiór sztuki.
4. Prowadzący omawia z dziećmi treść przedstawienia wskazując bohaterów i ich cechy. Zwraca uwagę na sposób odgrywania przez aktorów poszczególnych postaci – raz tych obecnych w życiu Tatusia Muminka, to znów tych z lat jego młodości.
5. Prowadzący prosi dzieci o przypomnienie słów wyjaśnianych w spektaklu na zasadzie „stop klatki” oraz próbę wyjaśnienia ich znaczenia. Demonstruje uczniom odpowiednie rysunki lub zdjęcia, odwołuje się do ich doświadczeń.

- **barometr** – przyrząd do pomiaru ciśnienia atmosferycznego. Marynarze dzięki niemu umieli przewidzieć nadchodzącą pogodę.

- **sterówka** – mostek kapitański, czyli miejsce, gdzie najczęściej przebywa kapitan, aby obserwować morze i dowodzić swoim statkiem.

- **reling** - listwa biegnąca wzdłuż krawędzi pokładu jachtu i wystająca na kilka centymetrów ponad pokład. Ułatwia załodze pracę na pokładzie, poprzez możliwość wsparcia czy też zatrzymania na tej listwie stopy ześlizgującej się po gładkim pokładzie przy głębokim przechyle. Zabezpiecza też drobne przedmioty przed spadaniem za burtę. Listwa ta może posiadać również otwory, do których można przywiązywać najslabiej pracujące liny. Relingiem możemy nazwać także wspartą na sztycach stalową linkę, która dodatkowo służy czasami jako tzw. lajflina - czyli marynarz może przypiąć się do niej specjalnymi szelkami, które zapobiegają wypadnięciu za burtę.

- **wodowanie** – wprowadzenie statku wodnego albo innej jednostki pływającej na wodę po budowie, remoncie, transporcie. Wodowanie nowego statku, to bardzo ważna uroczystość - nadaje się wtedy nazwę statku.

- **kotwica** – element wyposażenia jednostki pływającej służący do unieruchomienia jej na wodzie przez zaczepienie o dno, niekiedy do hamowania oraz wykonywania manewrów.

6. Nauczyciel sporządza z dziećmi na tablicy krótkie wyjaśnienie nowo poznanych słów, aby uczniowie mogli zanotować je w zeszytach.
7. Prowadzący rozdaje dzieciom powielone rysunki jachtów lub statków. Prosi o ewentualne dorysowanie kotwic, relingów, barometrów w sterówce oraz nabrzeża z osobami wodującymi daną jednostkę pływającą.
8. Nauczyciel przyczepia na tablicy magnetycznej karty ze słówkami: barometr - barometer, sterówka - wheelhouse, reling - bulwark, wodowanie - launch, kotwica - anchor i uczy dzieci wymowy.
9. Prowadzący gra z dziećmi w gry utrwalające poznane słownictwo np. powiedz, która karta zniknęła; ułóż karty według podanej wcześniej kolejności; czy odgadnij co rysuje sąsiad.
10. Nauczyciel prosi o opisanie swoich rysunków odpowiednimi słówkami w języku angielskim oraz o przyniesienie na następny dzień półlitrowych butelek typu pet z wyciętym okienkiem z boku butelki (demonstruje na przykładzie).

Zadanie domowe:

Która z przygód Tatusia Muminka podobała ci się najbardziej i dlaczego?

Twoja odpowiedź powinna mieć co najmniej 5 zdań.

Lidia Wasilewska nauczycielka języka polskiego w Szkole Podstawowej nr 54

- grubszy papier do wykonania postaci bohaterów
- nagrania szant

Czas trwania zajęć:

- 45 minut

Przebieg zajęć:

1. Nauczyciel prosi uczniów, by podzielili się wrażeniami po obejrzanym spektaklu. Uczniowie opowiadają, co najbardziej im się spodobało, co ich zainteresowało. Przy okazji powtarzają słownictwo charakterystyczne dla sztuki teatralnej.
2. Prowadzący zwraca uwagę na scenografię, płaskie lalki oraz muzykę – szanty i irlandzkie pieśni morskie. Mówi także o formie narracji – wspomnienia Tatusia Muminka, czyli pamiętniki. Bohater **opowiada** o swoich niesamowitych przygodach z czasów, kiedy jeszcze nie znał Mamusi.
3. Uczniowie wymieniają elementy charakterystyczne dla opowiadania: używanie czasowników w jednym czasie, trójdzielna kompozycja, elementy opisu, ciekawy początek, budzące zainteresowanie rozwinięcie i przekonujące zakończenie.
4. Nauczyciel dzieli uczniów na grupy, przedstawiciele losują karteczki z nazwą stworzenia, które mają umieścić w opowiadaniu.
5. Uczniowie w grupach redagują opowiadanie o nowej morskiej przygodzie Tatusia Muminka, które potem prezentują pozostałym grupom. Po sprawdzeniu prac przez nauczyciela i poprawieniu ewentualnych błędów można stworzyć książeczkę pt. *Nieznane przygody Tatusia Muminka*.
6. Można zaproponować uczniom zilustrowanie czytanej opowieści. Dzieci wycinają postaci z papieru lub tektury i robią ruchomą ilustrację, wykorzystując przy tym nagrania szant jako podkład muzyczny.

11. Prowadzący wyjaśnia dzieciom jak będą konstruować własne jachty (może zademonstrować na przykładzie lub pokazać zdjęcie) i po uprzednim przygotowaniu stanowisk dzieci przystępują do pracy dbając o porządek.
12. Prowadzący wraz z uczniami przygotowuje wystawę prac i omawia ją.
13. Nauczyciel z uczniami układa i rozwiązuje zadania tekstowe dotyczące ilości wszystkich jachtów. Modyfikuje zadania, zmieniając ilość jachtów, grupując je według jakiejś cechy lub mieszcząc w zbiorach.
14. Jako zadanie domowe dzieci tworzą kartę z pamiętnika z podróży swoim jachtem. Nauczyciel daje kilka dni na wykonanie pracy i prosi o wykonanie jej na przygotowanych kartkach, aby można było przygotować „Wielki Pamiętnik Podróży Klasowych”. Będzie można go wypożyczać do czytania w domu.

Załączniki:

Karty ze słówkami - przykład

ANCHOR
KOTWICA

Zdjęcie przykładowego jachtu z butelki – zbiory własne:

Iwona Skiba – nauczycielka kształcenia zintegrowanego z językiem angielskim w SP61; przedmiotu wychowanie do życia w rodzinie; ekspert – wykładowca w ramach projektu Turystyka Wspólna Sprawa z zakresu „Animator turystyki dzieci i młodzieży” przy Europejskim Funduszu Społecznym; wykładowca metodyki nauczania języków obcych w Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli „Dys...Kurs” oraz metodyki wczesnoszkolnej w Collegium Balticum; autorka i współrealizatorka programu kolonii dla najmłodszych „Kolorowe wakacje” przy współpracy z Biurem Podróży i Turystyki „Globtour”.

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA KLAS 4-6 SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Temat: Niezwykłe morskie opowieści, czyli zupełnie nowe przygody Tatusia Muminka.

Cele:

Uczeń:

- świadomie uczestniczy w odbiorze dzieła teatralnego
- nazywa pojęcia charakterystyczne dla sztuki teatralnej
- wyraża swoją opinię na temat obejrzanego spektaklu
- zna środki wyrazu stosowane w teatrze
- zna cechy gatunkowe opowiadania
- pisze wypowiedź uporządkowaną i złożoną z poprawnie zbudowanych wypowiedzeń
- celowo stosuje środki językowe
- przestrzega norm gramatycznych, ortograficznych i interpunkcyjnych
- unika powtórzeń, stosując wyrazy bliskoznaczne
- dba o układ graficzny tekstu

Formy i metody pracy:

- rozmowa kierowana
- praca w grupach
- praca twórcza

Środki i pomoce dydaktyczne:

- karteczki z zapisanymi nazwami stworzeń do wykorzystania w opowiadaniu np. rekin, wieloryb, stado mew, ryba piła, wielka kałamarnica, wąż morski itp.

- **Małe trolle i duża powódź** (*Smatrollen och den stora översvämningen*), Tłumaczenie polskie Teresa Chłapowska, Wydawnictwo "Nasza Księgarnia", Warszawa 1995
- **Kometa nad Doliną Muminków** (*Kometen kommer*), tłumaczenie polskie Teresa Chłapowska, Wydawnictwo "Nasza Księgarnia", Warszawa 1977
- **W Dolinie Muminków** (*Trollkarlsen hatt*), tłumaczenie polskie Irena Szuch-Wyszomirska; Wydawnictwo "Nasza Księgarnia", Warszawa 1964
- **Pamiętniki Tatusia Muminka** (*Muminpappans memoarer*), tłumaczenie polskie Teresa Chłapowska, Wydawnictwo "Nasza Księgarnia", Warszawa 1978
- **Lato Muminków** (*Farlig midsommar*), tłumaczenie polskie Irena Szuch-Wyszomirska, Wydawnictwo "Nasza Księgarnia", Warszawa 1967
- **Zima Muminków** (*Trollvinter*), tłumaczenie polskie Irena Szuch-Wyszomirska, Wydawnictwo "Nasza Księgarnia", Warszawa 1969
- **Opowiadania z Doliny Muminków** (*Det osynliga barnet*), tłumaczenie polskie Irena Szuch-Wyszomirska, Wydawnictwo "Nasza Księgarnia", Warszawa 1968
- **Tatuś Muminka i morze** (*Pappan och havet*), tłumaczenie polskie Teresa Chłapowska, Wydawnictwo "Nasza Księgarnia", Warszawa 1977
- **Dolina Muminków w listopadzie** (*Sent i november*), tłumaczenie polskie Teresa Chłapowska, Wydawnictwo "Nasza Księgarnia", Warszawa 1980

EWA SZPAKOWSKA – nauczyciel dyplomowany z 31 letnim stażem pracy. Pracuje w **Szkole Podstawowej Nr 10 w Szczecinie**. Jej specjalność to edukacja wczesnoszkolna i język niemiecki. Ciągle poszukuje nowych wyzwań. Od 5 lat wdraża innowacje z językiem niemieckim „Z niemieckim za pan brat już od najmłodszych lat”. Od 2002 roku publikuje scenariusze swoich zajęć w zeszytach teatralnych „Kocham teatr”, redagowanych przez Teatr Lalek „Pleciuga”. Była współautorką i koordynatorką programu z elementami języka niemieckiego „**Mój Szczecin – był – jest – będzie**” oraz „**Koleżanki i koledzy**“ opartych na przedstawieniach teatralnych. W 2006 roku otrzymała **stypendium z Unii Europejskiej**, z programu **Sokrates Comenius 2.2c** i ukończyła w Wiedniu kurs metodyczny z języka niemieckiego.

SCENARIUSZ ZAJĘĆ ZINTEGROWANYCH DLA KLASY III SZKOŁY PODSTAWOWEJ

BLOK TEMATYCZNY: Piszę swój pamiętnik.

TEMAT DNIA: Pamiętnik, diariusz, dziennik, co to jest?

Rodzaje aktywności:

- edukacja polonistyczna
- edukacja plastyczna
- edukacja ruchowa
- edukacja matematyczna

Cele ogólne:

1. Rozwijanie twórczej aktywności dziecka w dziedzinie plastyki.
2. Bogacenie słownictwa o wyrazy związane z przedstawieniem teatralnym oraz książką Tove Mariki Jansson z serii „Pamiętniki Tatusia Muminka”.
3. Wdrażanie do zgodnej współpracy.

Cele operacyjne:

Uczeń potrafi:

- wypowiedzieć się na temat przedstawienia w formie słownej,
- wymienić bohaterów przedstawienia „Pamiętniki Tatusia Muminka”: Tatuś Muminek, Mama Muminka, Muminek, Włóczykij, Ryjek i inne postacie,
- zredagować jedną kartkę z pamiętnika lub dziennika,
- narysować słyszane elementy i postaci podczas dyktanda rysunkowego,
- rozwiązać zadanie matematyczne z wykorzystaniem tabliczki mnożenia i dodawania

Formy pracy:

- grupowa,

- indywidualna.

Metody pracy:

- rozmowa kierowana,
- aktywność twórcza,

Środki i materiały dydaktyczne:

Kartki z bloku technicznego na dyktando rysunkowe, książki Tove Mariki Jansson, pamiętniki dostępne w bibliotece szkolnej.

Warunki pracy:

- sala do zajęć zintegrowanych,
- czas trwania zajęć: ok. 135 minut

Przebieg zajęć:

1. Masz przygotowaną wystawkę książek Tove Mariki Jansson z serii o Muminkach. „W przedstawieniu „Pamiętniki Tatusia Muminka” wystąpiły następujące postaci... „ - zaczynasz i prosisz, aby dzieci dokończyły Twoją myśl. Pytasz się, czy dzieci zetknęły się już z książkami autorki, jeżeli tak, to czy przedstawienie wiernie oddawało losy Muminków, czy były jakieś różnice? Dzieci, które nie czytały książek zachęcasz do zapoznania się z twórczością autorki.
2. Po omówieniu przedstawienia i wyeksponowania głównej postaci: Tatusia Muminka pytasz skąd dowiedzieliśmy się o przygodach Tatusia Muminka? (z pamiętnika). Pokazujesz kilka pamiętników dostępnych w bibliotece, jeżeli masz swój z młodości, to też możesz go zaprezentować. Następnie inspirujesz dzieci do zapisków ze swojego życia bądź w formie dziennika, bądź pamiętnika.
3. Wyjaśniasz dzieciom znaczenie słów: diariusz, pamiętnik, dziennik wskazując na różnice między tymi gatunkami.

Dziennik (*diariusz, dyariusz*) – gatunek autobiograficzny, **zapiski bieżące, sporządzane dla potrzeb własnych** lub w charakterze twórczości literackiej (publikowanej na bieżąco, bądź później w postaci zbiorczej). Składa się z codziennych wpisów, które mogą być opatrzone datą i informacją o miejscu powstania. Termin "dziennik" wywodzi się od łacińskiego wyrazu *diarium*, oznaczającego początkowo codziennie porcje pokarmu, rozdawane np. żołnierzom. Później słowo to zaczęło oznaczać również zapiski codzienne.

Pamiętnik – gatunek literatury stosowanej, relacja prozatorska o zdarzeniach, których autor był uczestnikiem bądź naocznym świadkiem. **Pamiętnik** (w przeciwieństwie do dziennika) **opowiada o zdarzeniach z pewnego dystansu czasowego**, w związku z czym kształtuje się dwupłaszczyznowość narracji: autor pamiętnika opowiadać może nie tylko o tym, jak zdarzenia przebiegały, lecz może ujawniać również swoje stanowisko wobec nich w chwili pisania.

4. Proponujesz zapisanie jednej kartki w pamiętniku lub dzienniku oraz ozdobienie jej według własnego pomysłu. Po paru tygodniach można wrócić do tematu pamiętnika i zaprezentować prace chętnych dzieci.
5. Pokazujesz dzieciom **zabawę w pantomimę z lusterkiem** Dziecko trzyma lusterko w dłoni i ma po kolei pokazać wskazaną przez nauczyciela minę, np. smutny Muminek, przestraszony Muminek, zakochany Muminek, zakłopotany Muminek, wesoły Muminek, wściekły Muminek, itp. Dzieci mogą też bawić się w parach, jedno dziecko wykonuje gesty, a drugie powtarza je, albo odgaduje co pokazało dziecko, które jest aktualnie Muminkiem. Po kilku próbach następuje zamiana ról.
6. Dajesz dzieciom kartki z bloku technicznego i proponujesz wykonanie **Dyktanda rysunkowego**. Dzieci rysują prosty obrazek pod dyktando nauczyciela. „ Na środku stoi Tatuś Muminka. Z lewej strony Tatusia Muminka stoi mała Mi. Z prawej strony Tatusia Muminka idzie Włóczykij. Z przodu Mama Muminka leży na leżaku, itp. (upewniasz się, czy wszystkie dzieci dobrze usłyszały treść dyktanda rysunkowego, w razie potrzeby powtarzasz jeszcze raz).
7. Podsumowujesz zajęcia i prosisz dzieci, aby dzieci rozwiązały zadanie matematyczne o dolinie Muminków z wykorzystaniem tabliczki mnożenia. „W Dolinie Muminków w 3 domach mieszkało po 5 Muminków a w 6 innych po 4 Muminki. Ile Muminków zamieszkiwało Dolinę Muminków? Zapisz rozwiązanie w postaci jednego działania wykorzystując dodawanie i mnożenie.
8. Innego dnia można pociągnąć temat i zaproponować dzieciom wykonanie figurek z Doliny Muminków, umieścić je na patyku i zaimprovizować „**Teatr cieni z Doliny Muminków**”.

Muminki

Seria książek o Muminkach składa się z 9 części: